

LLEGIM TEATRE

Temporada 2018-2019

La bona persona de Sezuan de Bertolt Brecht

Dissabte 9 de febrer a les 10:30h



BIOGRAFIA

Eugen Berthold Friedrich Brecht, més conegut com a **Bertolt Brecht** (Augsburg, 10 de febrer de 1898 – Berlín Oriental, 14 d'agost de 1956) va ser un dels dramaturgs i poetes alemanys més influents del segle XX. Fou guardonat repetides vegades, tant a l'Alemanya de l'Est com a la de l'Oest, així com internacionalment.

Fill de Bertolt Friedrich Brecht i de Sofie Brecht, Bertolt va assistir a l'escola primària des de 1908, i a l'escola secundària a Augsburg fins al 1917. A continuació va començar a estudiar medicina a Munic, però va haver d'interrompre els estudis l'any següent, ja que el van cridar a files com a soldat sanitari en un hospital militar durant la Primera Guerra mundial. Durant aquest temps va conèixer Paula Banholzer, la qual va donar llum al seu fill Frank el 1919.

A partir de 1920, Brecht va viatjar sovint a Berlín, on va establir relacions amb gent del teatre i de l'escena literària. El 1924 es va traslladar definitivament a Berlín. Al principi, va treballar en aquesta ciutat juntament amb Carl Zuckmayer com a dramaturg al *Deutsches Theater* de Max Reinhardt. L'any 1922, es va casar amb l'actriu de teatre i cantant d'òpera Marianne Zoff. A partir d'aquell moment, el jove artista va tenir papers al *Münchener Kammerspiele* i al *Deutsches Theater* de Berlín. Un any més tard van tenir una filla, Hanne. Poc després, va conèixer la que posteriorment seria la seva segona esposa, Helene Weigel. El 1924 va néixer el seu segon fill, Stefan, i tres anys més tard es va divorciar de Marianne Zoff. El 1929 es va casar amb Helene Weigel, matrimoni del qual va tenir una filla, Barbara.

Des de 1926 va tenir freqüents contactes amb artistes socialistes, els quals van influir àmpliament en la seva ideologia. Les seves primeres obres ja van tenir alguna característica de la seva interpretació de Hegel, les obres del qual va conèixer des de la seva primera joventut, així com dels seus estudis de les obres de Karl Marx. Als 29 anys, va publicar la seva primera col·lecció de poemes, *Devocionari domèstic*; un any més tard, va obtenir el major èxit de teatre de la República de Weimar amb *Die Dreigroschenoper* (*L'òpera dels tres rals*), amb música de Kurt Weill.

Brecht sempre va voler influenciar el públic amb les seves actuacions, per això emprava recursos diversos, com per exemple anècdotes, la ràdio, el teatre, i fins i tot el cinema, mitjançant els quals podia arribar al públic corresponent. *L'òpera dels tres rals*, per exemple, critica l'ordre burgès, del qual Brecht es burla representant-lo com una societat de delinqüents. Aquesta obra va ser duta al cinema el 1931 sota la direcció de Georg Wilhelm Pabst i amb la participació de diversos dels artistes que havien protagonitzat l'obra de teatre original.

Exili

A principis de 1933, la representació de l'obra *La presa de mesures* va ser interrompuda per la policia i els organitzadors van ser acusats d'alta traïció. El 28 de febrer —un dia després de l'incendi del Reichstag— Brecht, amb la seva família i amics, va abandonar Berlín i van fugir a través de Praga, Viena i Zuric cap a Skovsbostrand (Dinamarca), on va passar cinc anys. El maig de 1933, tots els seus llibres van ser cremats en públic pels nacionalsocialistes.

L'exili de Brecht va ser segurament el moment més dur de la seva vida; però, tanmateix, durant aquest període, va escriure algunes de les seves millors obres. Trobant-se en una situació econòmica difícil, va haver de viatjar a Londres, París, i fins i tot a Nova York, perquè se li permetés la representació de les seves obres. A part de les obres teatrals, va escriure també contribucions per a diverses revistes d'emigrants.

L'any 1939 va abandonar Dinamarca, per viure durant un any en una granja prop d'Estocolm i l'abril de 1940 va fugir cap a Hèlsinki. Durant aquesta època va escriure *La vida de Galilei*. En aquesta obra de teatre, va retratar en part la seva pròpia situació en la societat: Galilei mai es dirigeix directament contra l'Església; en aquest cas, la Inquisició l'hagués pogut titllar d'heretge. Brecht va actuar de manera semblant durant el seu exili: mai es va pronunciar explícitament crític contra l'autoritat, l'estat i la societat, sinó sempre d'una manera subliminar; amb la justa crítica per a no arribar a ser màrtir de les seves pròpies idees.

L'estiu de 1941 va viatjar des de Moscou en l'express transsiberià cap a Vladivostok. Des de l'est de l'URSS, va viatjar amb vaixell a Califòrnia (Estats Units), on es va establir a Santa Monica, a prop de Hollywood, i es va proposar treballar en la indústria cinematogràfica.

Ho va aconseguir tan sols en part. A més, va organitzar algunes representacions teatrals menors, en la majoria dels casos en escenaris d'emigrants. Amb prou feines, va tenir ocasió d'actuar políticament. Es va descriure a si mateix com un "mestre sense alumnes", ja que els nord-americans no semblaven estar interessats en el seu treball. Per tant, va decidir concentrar-se únicament en les seves obres majors, com *La vida de Galilei*, que va ser estrenada el 9 de setembre de 1943 al teatre de Zuric.

Ja finalitzada la Segona Guerra mundial, la seva situació no millora: el maccarthisme obre una "cacera de bruixes" contra els intel·lectuals i artistes d'idees comunistes, i les autoritats dels Estats Units, que atribuïen a Brecht idees comunistes, van fer que el 30 d'octubre de 1947 el Comitè d'Activitats Antiamericanes l'interrogués. L'endemà (durant l'estrena de *La vida de Galilei* a Nova York) Brecht va fugir dels Estats Units i va viatjar des de París cap a Zuric. Allí va passar un any, ja que Suïssa era l'únic país on podia viatjar, car li havia estat prohibida l'entrada a Alemanya occidental. Tres anys després, va obtenir la nacionalitat austríaca.

A començaments de 1949 es va traslladar, amb un passaport txec i des de Praga cap a Berlín de l'Est. Va viure a la "casa de Brecht" i va ser director general del *Deutsches Theater*. La tardor del mateix any va fundar, juntament amb Helene Weigel, el *Berliner Ensemble*. A continuació, va treballar d'una manera molt compromesa per al teatre i va tenir, fins i tot, algunes actuacions per invitació a algunes capitals europees occidentals. Aquest fet li va causar tensions amb la direcció del *Sozialistische Einheitspartei Deutschlands* (Partit Socialista Unificat d'Alemanya), així com amb representants de la burocràcia cultural i de la vida del teatre, i diverses obres seves van ser rebutjades.

El 1954, fou guardonat amb el Premi Lenin de la Pau entre els pobles.

El maig de 1956, Brecht va ingressar a l'hospital *Charité* de Berlín malalt d'una grip. Va morir el 14 d'agost d'aquest mateix any a Berlín a causa d'un atac de cor.

LA BONA PERSONA DE SEZUAN

En una Xina imaginària, tres déus visiten el país en cerca d'una bona persona. Satisfets d'haver conegut la jove Xen Te, que els ha acollit a casa seva, premien la noia amb diners a canvi que visqui sempre bondadosament. Gràcies a la petita fortuna que li han regalat, Xen Te deixarà la prostitució per obrir un estanc de tabac. Ben aviat, però, la misèria en què malviuen els seus conciutadans acabarà dificultant seriosament que pugui complir el mandat dels déus.

Amb aquesta obra emblemàtica del teatre èpic, Bertolt Brecht planteja una reflexió incòmoda. Quins són els límits de les bones intencions, especialment quan aquestes no afronten les dificultats materials amb contundència i pragmatisme?

L'obra planteja obertament "el seu tema", una de les constants del seu teatre: la impossibilitat de la bondat individual i la seva progressiva perversió o corrupció, en entrar en contacte amb l'estructura de la societat capitalista. Per bé que el problema ètico-polític que Brecht planteja se'ns presenta amb una gran senzillesa, l'obra resulta d'una complexitat extraordinària. No en va la crítica especialitzada coincideix a considerar aquesta peça com la més complexa i la menys escènica de la producció teatral brechtiana.